

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Засоби транспортні дорожні

**ПРИЧЕПИ ТА НАПІВПРИЧЕПИ
СПЕЦІАЛІЗОВАНІ**

Загальні технічні умови

ДСТУ 3850–99

Видання офіційне

БЗ № 7–98/88

**Київ
ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ
1999**

ДСТУ 3850-99

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Засоби транспортні дорожні

**ПРИЧЕПИ ТА НАПІВПРИЧЕПИ
СПЕЦІАЛІЗОВАНІ**

Загальні технічні умови

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ
1999

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО Українським транспортним університетом, Проектно-розшукувальним та конструкторсько-технологічним інститутом «Київський Будпроект», Науково-дослідним центром з безпеки дорожнього руху МВС України.

2 ЗАТВЕРДЖЕНО І ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом Держстандарту України від 19 березня 1999 р. № 120

3 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4 РОЗРОБНИКИ: **П. М. Бойко, А. П. Зімін, В. В. Кулашвілі, В. П. Сахно**

ЗМІСТ

	с.
1 Галузь використання	1
2 Нормативні посилання	1
3 Класифікація, основні параметри і розміри	3
4 Загальні технічні вимоги	5
5 Вимоги безпеки	8
6 Вимоги охорони навколишнього середовища	9
7 Правила приймання	9
8 Методи контролю	10
9 Транспортування та зберігання	11
10 Вимоги до експлуатації (ремонт)	11
11 Гарантії виробника	11
Додаток А	13

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**ЗАСОБИ ТРАНСПОРТНІ ДОРОЖНІ
ПРИЧЕПИ ТА НАПІВПРИЧЕПИ СПЕЦІАЛІЗОВАНІ**

Загальні технічні умови

**СРЕДСТВА ТРАНСПОРТНЫЕ ДОРОЖНЫЕ
ПРИЦЕПЫ И ПОЛУПРИЦЕПЫ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫЕ**

Общие технические условия

ROAD VEHICLES

SPECIALIZED TRAILERS AND SEMI-TRAILERS

General specifications

Чинний від 2000—01—01

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на причеи та напівпричеи спеціалізовані, які за своєю конструкцією та обладнанням призначені для перевезення людей або вантажів певних категорій.

Цей стандарт не поширюється на причеи до легкових автомобілів, причеи (напівпричеи) до вантажних автомобілів загальногосподарчого призначення та спеціальні причеи (напівпричеи).

1.2 Вимоги цього стандарту є обов'язковими, крім 4.1.8.4 та додатка А.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі стандарти:

ДСТУ 2862—94 Надійність техніки. Методи розрахунку показників надійності. Загальні вимоги

ДСТУ 3525—97 Засоби транспортні дорожні. Маркування

ГОСТ 2.601—95 ЕСКД. Эксплуатационные документы

ГОСТ 4.400—85 СПКП. Прицепы и полуприцепы автомобильные. Номенклатура показателей

ГОСТ 9.014—78 ЕСЗКС. Временная противокоррозионная защита изделий. Общие требования

ГОСТ 9.104—79 ЕСЗКС. Покрытия лакокрасочные. Группы условий эксплуатации

ГОСТ 12.1.004—91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования

ГОСТ 12.1.010—76 ССБТ. Взрывобезопасность. Общие требования

ГОСТ 12.1.019—79 ССБТ. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты

- ГОСТ 12.2.003—91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности
- ГОСТ 12.2.007.14—75 ССБТ. Кабели и кабельная арматура. Требования безопасности.
- ГОСТ 12.4.026—76 ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности
- ГОСТ 2349—75 Устройства тягово-сцепные системы «крюк-петля» автомобильных и тракторных поездов. Основные параметры и размеры. Технические требования
- ГОСТ 3163—76 Прицепы и полуприцепы автомобильные. Общие технические требования
- ГОСТ 3242—79 Соединения сварные. Методы контроля качества
- ГОСТ 3940—84 Электрооборудование автотракторное. Общие технические условия.
- ГОСТ 4364—81 Приводы пневматические тормозных систем автотранспортных средств. Общие технические требования
- ГОСТ 5513—86 Шины пневматические для грузовых автомобилей, автоприцепов, автобусов и троллейбусов. Технические условия
- ГОСТ 6964—72 Фонари внешние сигнальные и осветительные механических транспортных средств, прицепов и полуприцепов. Общие технические условия
- ГОСТ 7593—80 Покрытия лакокрасочные грузовых автомобилей. Технические требования
- ГОСТ 8769—75 Приборы внешние световые автомобилей, автобусов, троллейбусов, тракторов, прицепов и полуприцепов. Количество, расположение, цвет, углы видимости
- ГОСТ 9008—94 Детали деревянные платформ грузовых автомобилей, прицепов и полуприцепов. Общие технические условия
- ГОСТ 9218—86 Цистерны для пищевых жидкостей, устанавливаемые на автотранспортные средства. Общие технические условия
- ГОСТ 12105—74 Тягачи седельные и полуприцепы. Присоединительные размеры
- ГОСТ 14658—86 Насосы объемные гидроприводов. Правила приемки и методы испытаний
- ГОСТ 15150—69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды
- ГОСТ 17108—86 Гидропривод объемный и смазочные системы. Методы измерения параметров
- ГОСТ 18764—80 Пружины к колодочным прижимам. Конструкция и размеры
- ГОСТ 19173—80 Полуприцеп-контейнеровоз грузоподъемностью 20,320 т. Параметры и размеры. Общие технические требования
- ГОСТ 19433—88 Грузы опасные. Классификация и маркировка
- ГОСТ 20245—74 Гидроаппаратура. Правила приемки и методы испытаний
- ГОСТ 21561—76 Автоцистерны для транспортирования сжиженных углеводородных газов на давление до 1,8 МПа. Общие технические условия
- ГОСТ 21624—81 Система технического обслуживания и ремонта автомобильной техники. Требования к эксплуатационной технологичности и ремонтпригодности изделий
- ГОСТ 22576—90 Автотранспортные средства. Скоростные свойства. Методы испытаний.
- ГОСТ 22748—77 Автотранспортные средства. Номенклатура наружных размеров. Методы измерений
- ГОСТ 22895—77 Тормозные системы и тормозные свойства автотранспортных средств. Нормативы эффективности. Общие технические требования
- ГОСТ 23170—78 Упаковка для изделий машиностроения. Общие требования
- ГОСТ 23181—78 Приводы тормозные гидравлические автотранспортных средств. Общие технические требования
- ГОСТ 24098—80 Полуприцепы-контейнеровозы. Типы. Основные параметры и размеры
- ГОСТ 25478—91 Автотранспортные средства. Требования к техническому состоянию по условиям безопасности движения. Методы проверки

ГОСТ 27352–87 Автотранспортные средства для заправки и транспортирования нефтепродуктов. Типы, параметры и общие технические требования

ГОСТ 27436–87 Внешний шум автотранспортных средств. Допустимые уровни и методы измерений

ГОСТ 27472–87 Средства автотранспортные специализированные. Охрана труда, эргономика. Требования.

3 КЛАСИФІКАЦІЯ, ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ І РОЗМІРИ

3.1 Класифікація

3.1.1 Спеціалізовані причепа та напівпричепа за транспортним призначенням поділяють на основні типи відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Індекс типу	Тип	Вид транспортного засобу	Спеціалізація	Умовне позначення
I	Для перевезення людей	Причіп	Пасажирський	ПН
		Напівпричіп		НПН
II	Для перевезення об'ємних вантажів	Причіп	Блоковоз	ПБ
		Напівпричіп		НПБ
		Причіп	Контейнеровоз	ПК
		Напівпричіп		НПК
		Причіп	Для перевезення технологічного обладнання	ПМ
		Напівпричіп		НПМ
III	Для перевезення лінійних вантажів і лісу у хлестах	Причіп	Панелевоз	ПП
		Напівпричіп		НПП
		Причіп	Фермовоз	ПФ
		Напівпричіп		НПФ
		Причіп	Колоновоз Плитовоз	ПЛ
		Напівпричіп		НПЛ
		Причіп-розпуск	Опоровоз	ПРЛ
		Причіп-розпуск	Лісовоз	ПРХ
IV	Для перевезення пилоподібних, рідких і напіврідких вантажів	Причіп	Цистерна	ПЦ
		Напівпричіп		НПЦ
V	Для перевезення свійських, диких або спортивних тварин	Причіп	Для перевезення тварин	ПТ
		Напівпричіп		НПТ
VI	Для перевезення сипких матеріалів	Причіп	Самоскид	ПС
		Напівпричіп		НПС
VII	Для перевезення великогабаритних та великовагових вантажів	Причіп	Важковоз	ПВ
		Напівпричіп		НПВ

Закінчення таблиці 1

Індекс типу	Тип	Вид транспортного засобу	Спеціалізація	Умове позначення
VIII	Для перевезення вантажів, що потребують захисту від впливу зовнішніх факторів	Причіп	Фургон	ПО
		Напівпричіп		НПО
IX	Для перевезення вантажів іншої спеціалізації (у тому числі товарів, що швидко псуються)	Причіп	Для перевезення вантажів, які не відносяться до типів I—VIII	ПІ
		Напівпричіп		НПІ
		Причіп-розпуск		ПРІ

3.1.2 Спеціалізовані причепа та напівпричепа за конструктивними ознаками поділяють відповідно до таблиці 2.

Таблиця 2

Конструктивна ознака	Типи	
	Причепа	Напівпричепа
Конструкція тримальної системи	Рамні	Рамні
	з рамою-платформою з низькорамною платформою з похилою рамою з касетною рамою з хребтовою рамою з опускною рамою з розсувною рамою	
	Безрамні	—
Конструкція вантажної площадки	із змінними параметрами вантажної площадки з опускною вантажною площадкою з вантажно-розвантажувальним обладнанням	
Наявність системи керування поворотом	керовані самовстановні некеровані	
Кількість осей	одновісні двовісні тривісні чотиривісні багатовісні	

3.2 Основні параметри

3.2.1 Номенклатура загальних параметрів повинна відповідати ГОСТ 4.400.

3.2.2 Додаткові параметри, характерні для певних груп за спеціалізацією, установлюють на причепа (напівпричепа):

- контейнеровози — за ГОСТ 19173 та ГОСТ 24098;
- для заправлення та транспортування нафтопродуктів — за ГОСТ 27352;
- для транспортування зріджених вуглеводневих газів з тиском до 1,8 МПа (18 кг/см²) — за ГОСТ 21561;

— для транспортування харчових рідин — за ГОСТ 9218;
 — іншої спеціалізації — за відповідною чинною НД та технічними умовами на конкретні транспортні засоби.

3.2.3 Величини показників встановлюють відповідно до чинного законодавства, чинної НД на конкретні транспортні засоби та технічних умов виробника, затверджених за встановленим порядком.

3.3 Позначення

3.3.1 Умовне позначення спеціалізованих причепів та напівпричепів складається з комбінації символів: двох-трьох літер української абетки та чотирьох арабських цифр.

Перші одна чи дві літери визначають вид транспортного засобу, а остання — тип за призначенням.

Перші дві цифри визначають масу вантажу, що перевозиться, а другі дві цифри — робочу довжину вантажної площадки, об'єм кузова (цистерни) чи інші параметри — за рішенням розробника.

Дробові цифрові позначення заокруглюють до найближчого цілого числа.

За наявності змінних параметрів зазначають максимальну величину.

Приклади умовних позначень

ПП 1208 — причіп-панелевоз, що перевозить вантаж масою 12 т та має довжину вантажної площадки 8 м;

НПЦ 1714 — напівпричіп-цистерна, що перевозить вантаж масою 17 т та має об'єм цистерни 14 м³;

ПРХ 1520 — причіп-розпуск-лісовоз, що перевозить вантаж масою 15 т та має вантажну площадку змінної довжини до 20 м.

3.3.2 Умовні позначення причепів (напівпричепів)-цистерн:

— для заправлення та транспортування нафтопродуктів — за ГОСТ 27352;

— для транспортування зріджених вуглеводневих газів — за ГОСТ 21561.

4 ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

4.1 Характеристики

4.1.1 Спеціалізовані причепи (напівпричепи) виготовляють відповідно до вимог цього стандарту та технічних умов на конкретні типорозміри за робочими кресленнями, оформленими за встановленим порядком.

4.1.2 Кліматичне виконання та категорії розміщення за ГОСТ 15150.

4.1.3 Конструкція спеціалізованих причепів (напівпричепів) повинна забезпечувати працездатність протягом терміну служби, зазначеного в технічних умовах на конкретні транспортні засоби за умови виконання споживачем правил експлуатації.

4.1.4 Загальні технічні вимоги — за ГОСТ 3163.

4.1.5 Вимоги призначення

4.1.5.1 Величини показників призначення встановлюють у технічних умовах на певний тип транспортного засобу.

4.1.5.2 Габаритні розміри, показники маси, осьові навантаження та швидкість руху спеціалізованого причепа (напівпричепа) повинні бути узгоджені з тяговими параметрами та розмірами автомобіля-тягача.

4.1.5.3 Параметри вантажної площадки спеціалізованого причепа (напівпричепа) повинні бути узгоджені з параметрами вантажу, що перевозиться.

4.1.6 Вимоги надійності

4.1.6.1 Показники надійності повинні бути не менше:

— середнє напрацювання на відмову — 16 тис. км;

— середній ресурс до першого капітального ремонту — відповідно до вимог ГОСТ 3163;

— призначений термін служби — не менше 10 років.

4.1.6.2 Методи розрахунку показників надійності — за ДСТУ 2862.

4.1.6.3 Додаткові параметри надійності та їхні величини встановлюють за погодженням із споживачем у технічних умовах на транспортний засіб, затверджених за встановленим порядком.

4.1.7 Вимоги ергономіки

4.1.7.1 Ергономічні вимоги — за ГОСТ 27472.

4.1.7.2 Зусилля на рукоятках механізмів, органів керування та пристроїв для підймання бортів, трапів — за ГОСТ 3163.

4.1.8 Вимоги технологічності

4.1.8.1 Конструкція спеціалізованих причепів (напівпричепів) повинна забезпечувати можливість застосування під час їхнього виготовлення блочно-модульного чи агрегатного методу збирання.

4.1.8.2 Експлуатаційна технологічність та ремонтпридатність — за ГОСТ 21624.

4.1.8.3 Конструкція спеціалізованих причепів (напівпричепів) повинна забезпечувати можливість здійснення щоденного технічного обслуговування одним водієм.

4.1.8.4 Рекомендована трудомісткість технічного обслуговування та поточного ремонту — згідно з нормативами, викладеними в таблиці 3.

Таблиця 3 — Трудомісткість технічного обслуговування

Трудомісткість у люд.-год

Тип рухомого складу	Маса вантажу, що перевозиться, т	Нормативи трудомісткості			
		на одне ТО, не більше			на 1000 км пробігу
		ЩО	ТО–1	ТО–2	поточний ремонт
Одновісні причепи	до 3	0,1	0,4	2,2	0,4
Двовісні причепи	до 8	0,2–0,3	0,8–1,0	4,4–5,7	1,2–1,5
Двовісні причепи	понад 8	0,3	1,3–1,6	6,0–6,3	1,9–2,1
Напівпричепи	понад 8	0,2–0,3	0,8–1,0	4,3–5,0	1,1–1,5

Примітка. Залежно від спеціалізації рухомого складу, конструктивних особливостей та умов експлуатації трудомісткість уточнюють у технічних умовах на конкретний транспортний засіб.

4.1.9 Конструктивні вимоги

4.1.9.1 Тип причепів (напівпричепів) за конструктивними ознаками установлюють технічним завданням на конкретний транспортний засіб.

4.1.9.2 Конструкція та обладнання повинні відповідати вимогам до перевезення вантажів певної спеціалізації.

4.1.9.3 Гранично допустимі габаритні розміри спеціалізованих транспортних засобів повинні бути відповідними до таблиці 4.

4.1.9.4 Максимальне статичне осьове навантаження на колеса ходового візка причепів (напівпричепів) повинне бути, т, не більше:

- для одновісних 10;
- для двовісних 16;
- для тривісних 22.

4.1.9.5 Конструктивні вимоги до причепів (напівпричепів), призначених:

— для заправлення та транспортування нафтопродуктів — за ГОСТ 27352;

— для транспортування зріджених вуглеводневих газів із тиском до 1,8 МПа — за ГОСТ 21561;

Таблиця 4 — Гранично допустимі габаритні розміри

Розміри у метрах

Параметри	Причепи	Напівпричепи
Габаритні розміри, не більше:		
ширина	2,5	2,5
висота	4,0	4,0
довжина (у складі автопоїзда)	18,35	16,5
Примітка. Допускається збільшення габаритної довжини до 22 м для автопоїздів з двома чи більше причепами.		

— для транспортування харчових рідин — за ГОСТ 9218;

— для контейнеровозів — за ГОСТ 19173 та ГОСТ 24098.

4.1.9.6 Поворотний пристрій причепа (напівпричепа) повинен забезпечувати:

— можливість повороту передньої осі (ходового візка), а також тягача на кут не менше 90° у кожен бік відносно поздовжньої осі автопоїзда у разі неповоротної задньої осі (ходового візка) причепа та на кут не більше 45° для конструкцій причепів (напівпричепів) з усіма керованими осями (ходовими візками);

— можливість маневрування автопоїзда під час руху заднім ходом.

4.1.9.7 Приєднувальні розміри — за ГОСТ 2349, ГОСТ 3163 та ГОСТ 12105.

4.1.9.8 Гальмівні системи та приводи до них — за ГОСТ 4364, ГОСТ 22895 та ГОСТ 23181.

4.1.9.9 Прилади зовнішні світлові та ліхтарі зовнішні сигнальні та освітлювальні — за ГОСТ 6964 та ГОСТ 8769.

4.1.9.10 Деталі дерев'яні вантажних платформ — за ГОСТ 9008.

4.2 Вимоги до сировини, матеріалів, купованих виробів

4.2.1 Куповані вироби та матеріали, які використовують для виготовлення причепів (напівпричепів) повинні відповідати вимогам креслень, ТУ та чинних стандартів і мати паспорт, сертифікат чи ярлик підприємства-виробника.

4.2.2 Куповані вироби з обмеженим терміном зберігання установлюють на причіп (напівпричіп) не пізніше терміну, визначеного ТУ або іншим документом на поставку цих виробів.

4.2.3 Для виготовлення деталей, вузлів, агрегатів причепів (напівпричепів), які працюють під навантаженням або в кліматичних зонах з температурою нижче мінус 40° , не дозволяється використовувати киплячі сталі.

4.3 Комплектність

4.3.1 Комплект поставки, згідно з чинною НД на причепи (напівпричепи), повинен містити інструмент, приладдя, запасні частини та експлуатаційну документацію.

4.3.1.1 Експлуатаційна документація повинна відповідати вимогам ГОСТ 2.601 і, в загальному випадку, містити: паспорт (формуляр), інструкцію з експлуатації, паспорти обладнання, що працює під тиском, та експлуатаційні документи на комплектувальні вироби.

4.4 Маркування

4.4.1 Маркування причепів та напівпричепів повинне здійснюватися згідно з ДСТУ 3525 та ГОСТ 3163.

4.5 Пакування

4.5.1 Вимоги до пакування встановлюють у технічних умовах на причепи (напівприче-пи) згідно з ГОСТ 23170.

5 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ

5.1. Вимоги електробезпеки

5.1.1 Електрообладнання причепів та напівпричепів повинне відповідати ГОСТ 12.1.019, ГОСТ 12.2.007.14, ГОСТ 21561 та ГОСТ 27352.

5.2 Вимоги пожежної безпеки

5.2.1 Причепи та напівпричепи повинні відповідати ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 21561 та ГОСТ 27352.

5.3 Вимоги вибухобезпеки

5.3.1 Причепи та напівпричепи, призначені для транспортування речовин, здатних створювати вибухонебезпечне середовище, повинні відповідати ГОСТ 12.1.010.

5.4 Загальні вимоги безпеки до причепів (напівпричепів) — за ГОСТ 12.2.003

5.4.1 Причепи (напівпричепи) для перевезення небезпечних, великогабаритних та великовагових вантажів повинні відповідати чинним нормативним документам.

5.5 Вимоги безпеки під час експлуатації та обслуговування

5.5.1 Причепи та напівпричепи згідно із спеціалізацією повинні відповідати вимогам безпеки за ГОСТ 3163, ГОСТ 21561, ГОСТ 27352, ГОСТ 27472 та цього стандарту протягом усього терміну служби.

5.5.2 Розташування, кількість і колір зовнішніх світлових приладів — за ГОСТ 8769.

5.5.3 Гальмівні системи та гальмівні якості — за ГОСТ 22895.

5.5.4 Конструкція спеціалізованих транспортних засобів повинна забезпечувати їхню бічну стійкість під час повороту.

5.5.5 Конструкція причепів (напівпричепів) повинна забезпечувати безпечний та вільний доступ до обслуговуваних вузлів та агрегатів.

5.5.6 Рівень зовнішнього шуму, що створюється причепом (напівпричепом) — за ГОСТ 27436.

5.5.7 Самоскидні спеціалізовані транспортні засоби повинні бути обладнані пристроєм, що утримує кузов у піднятому стані під час ТО чи ремонту.

5.6 Вимоги до засобів захисту і заходи із забезпечення безпеки

5.6.1 Спеціалізовані транспортні засоби, обладнані механічним поворотним пристроєм, повинні мати конструктивні елементи, які захищають людей від травм у разі руйнування приводних тросів, штанг тощо.

5.6.2 На всіх спеціалізованих транспортних засобах повинні бути передбачені пристрої, що запобігають перекиданню вантажу.

5.6.3 Самоскидні спеціалізовані транспортні засоби повинні бути обладнані пристроями, які обмежують кут підймання кузова.

5.6.4 Конструкція поворотного пристрою спеціалізованих транспортних засобів повинна забезпечувати можливість прямолінійного (без виїзду на зустрічну смугу) руху автопоїзда, а також мати механізм блокування поворотних осей, візків, коліс у разі руйнування деталей пристрою.

5.6.5 Гальмівні системи причепів (напівпричепів) повинні бути обладнані пристроями для забезпечення автоматичної зупинки у випадку пошкодження з'єднувальних гальмівних магістралей, а також елементів приводу керування поворотом у керованих причепах (напівпричепах).

5.6.6 Написи, інформаційні таблиці тощо, які містять вимоги до застережних заходів під час транспортування, експлуатації та зберігання причепів (напівпричепів) повинні відповідати ГОСТ 12.4.026, ГОСТ 19433, ГОСТ 27352, Правилам дорожнього руху України.

5.6.7 Коди екстрених заходів, зазначені на інформаційних таблицях небезпеки, обов'язкові до виконання в разі небезпеки, повинні бути відповідними до таблиці 5.

Таблиця 5

Зміст екстрених заходів	Цифри коду екстрених заходів					Літери коду екстрених заходів	
	1	2	3	4	5	К	Е
Воду не застосовувати! Застосовувати сухі вогнегасні засоби	+	-	-	-	-	-	-
Застосовувати водяні струмені	-	+	-	-	-	-	-
Застосовувати розпорошену воду	-	-	+	-	-	-	-
Застосовувати пінні вогнегасники або суміші на основі хладонів	-	-	-	+	-	-	-
Запобігати попаданню речовин у стічні води та водойми	-	-	-	-	+	-	-
Необхідний повний комплект захисного одягу та дихальний апарат	-	-	-	-	-	+	-
Необхідна евакуація людей	-	-	-	-	-	-	+

5.6.8 Причепи (напівпричепи) у частині охорони праці повинні відповідати ГОСТ 27472.

5.6.9 Матеріали та покриття за відсутністю шкідливого впливу на здоров'я людей повинні відповідати вимогам чинних стандартів.

5.6.10 На зовнішніх та внутрішніх поверхнях причепів (напівпричепів) не повинно бути гострих частин, які можуть спричинити травмування людей.

5.6.11 Рукоятки керування механізмами причепа (напівпричепа) повинні бути розташовані праворуч у напрямку руху чи ззаду.

6 ВИМОГИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Екологічні вимоги до спеціалізованих транспортних засобів повинні відповідати Закону України «Про дорожній рух» та Державним стандартам у галузі охорони природи.

7 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

7.1 Для перевірки відповідності причепів (напівпричепів) вимогам НД підприємство-виробник проводить приймально-здавальні та періодичні випробування.

7.2 Приймально-здавальним випробуванням підлягає кожний причіп (напівпричіп).

7.3 До початку приймально-здавальних випробувань ВТК повинен прийняти всі складальні одиниці згідно з системою контролю, прийнятою на підприємстві, скласти акти прихованих робіт.

7.4 Приймально-здавальні випробування причепів (напівпричепів) здійснюють у зібраному стані. Комплектність та регулювання — згідно з вимогами конструкторської документації та ТУ на продукцію.

7.5 Програма приймально-здавальних випробувань у загальному вигляді повинна містити перевірку якості складання та виготовлення, габаритних та приєднувальних розмірів, гальмівної системи у частині конструкції та якості, електрообладнання, змащування, швів зварних з'єднань, ходової частини, фарбування, матеріалів та купованих виробів, комплектності, маркування, пакування та вимог безпеки.

7.6 За невідповідності причепів (напівпричепів) вимогам НД здійснюють повторні випробування. В разі незадовільних результатів повторних випробувань причіп (напівпричіп) бракують.

7.7 Ходові випробування під час приймально-здавальних випробувань підприємство-виробник не виконує.

7.8 Для перевірки відповідності причепа (напівпричепа) експлуатаційним вимогам та таким, які не підлягають перевірці під час приймально-здавальних випробувань, а також перевірки сталості показників якості, виробник здійснює періодичні випробування.

7.9 Періодичним випробуванням не рідше ніж один раз у 3 роки підлягає один причіп (напівпричіп) з річного випуску, який проходив приймально-здавальні випробування.

7.10 Програма періодичних випробувань у загальному випадку повинна містити перевірку параметрів маси, поперечної стійкості, швидкості руху, ширини габаритного коридору, зусиль на органах керування, ефективності гальмівних систем.

7.11 Періодичні випробування здійснюють також із метою сертифікації продукції. У цьому разі в програму випробувань повинні вводитись вимоги, обов'язкові для сертифікованої продукції.

7.12 Результати періодичних випробувань оформлюють протоколом, а приймально-здавальних — актом та свідоцтвом про приймання за ГОСТ 2.601.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

8.1 Основні зовнішні розміри причепів (напівпричепів) на відповідність 3.2, 4.1.5.2 (у частині габаритних розмірів), 4.1.5.3, 4.1.9.3, 4.1.9.7 перевіряють згідно з ГОСТ 22748.

8.2 Вимоги безпеки до технічного стану на відповідність 4.1.9.8 та розділу 5 перевіряють згідно з ГОСТ 25478 та ГОСТ 22895.

8.3 Контроль електричного обладнання причепів (напівпричепів) на відповідність 4.1.9.9 здійснюють згідно з ГОСТ 3940 та ГОСТ 8769.

8.4 Показники швидкісних властивостей на відповідність 4.1.5.2 (у частині швидкості руху) — контролюють згідно з ГОСТ 22576.

8.5 Параметри маси причепа (напівпричепа) на відповідність 3.2, 4.1.9.4, 4.1.5.2 (у частині показників маси) контролюють згідно з додатком А.

8.6 Якість швів зварних з'єднань контролюють за ГОСТ 3242 методами, що не руйнують конструкцію.

8.7 Показники надійності та довговічності на відповідність 4.1.6 перевіряють за результатами підконтрольної експлуатації.

8.8 Характеристики повороту автопоїзда на відповідність 4.1.9.6 визначають згідно з додатком А.

8.9 Лакофарбове покриття перевіряють за ГОСТ 7593.

8.10 Перевірка якості, розмірів, характеристик матеріалів і купованих виробів на відповідність 4.2 здійснюють згідно з чинною нормативною документацією.

8.11 Параметри цистерн для транспортування нафтопродуктів визначають згідно з додатком А.

8.12 Параметри гідрообладнання контролюють за ГОСТ 14658, ГОСТ 17108, ГОСТ 18764, ГОСТ 20245.

8.13 Контроль на відповідність 4.1.1 цього стандарту повинен забезпечуватись технологічним процесом підприємства-виробника.

9 ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

9.1 Транспортування причепа (напівпричепа) здійснюють власним ходом, залізничним, повітряним чи водним транспортом згідно з технічними умовами, що діють на відповідному виді транспорту.

9.2 Умови транспортування та зберігання в частині впливу кліматичних чинників зовнішнього середовища — за ГОСТ 15150.

9.3 Усі деталі та вузли причепів (напівпричепів), які не мають захисного покриття, повинні мати тимчасовий протикорозійний захист, за винятком виробів чи поверхонь, що зберігають експлуатаційні та декоративні властивості без покриття протягом терміну служби.

9.4 Тимчасовий протикорозійний захист та консервація спеціалізованих транспортних засобів на період їхнього транспортування та зберігання — відповідно до вимог ГОСТ 9.014 за умови зберігання на відкритих майданчиках.

9.5 Умови зберігання автомобільних шин повинні відповідати вимогам ГОСТ 5513.

10 ВИМОГИ ДО ЕКСПЛУАТАЦІЇ (РЕМОНТУ)

10.1 Експлуатація причепів (напівпричепів) повинна відбуватись у технічному стані, який відповідає вимогам ГОСТ 25478 та інструкції з експлуатації на конкретний транспортний засіб.

10.2 Умови експлуатації спеціалізованих транспортних засобів у частині впливу кліматичних чинників навколишнього середовища — згідно з ГОСТ 15150.

10.3 Умови експлуатації лакофарбового покриття причепів (напівпричепів) для макрокліматичних районів та категорій розміщення за ГОСТ 15150 повинні відповідати вимогам ГОСТ 9.104.

10.4 Періодичність технічного обслуговування причепів (напівпричепів) становить:

- щоденного обслуговування (ЩО) — один раз у робочі дні незалежно від кількості робочих змін;
- технічного обслуговування № 1 (ТО-1) — 4000 км пробігу, не менше;
- технічного обслуговування № 2 (ТО-2) — 16000 км пробігу, не менше;
- сезонного технічного обслуговування (СО) — двічі на рік: перед початком осінньо-зимової та весінньо-літньої експлуатації.

11 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

11.1 Гарантійний термін експлуатації причепів (напівпричепів) повинен визначатись у технічних умовах на конкретний тип транспортного засобу і складати не менше 12 місяців.

11.2 Гарантійне напрацювання повинне бути не менше 30 тис.км.

11.3 Гарантійний термін експлуатації та гарантійне напрацювання причепів (напівпричепів) обчислюють з дня введення їх в експлуатацію, але не пізніше 6 місяців з дня придбання у виробника.

ДСТУ 3850–99

11.4 Гарантійний термін на комплектувальні вироби та складові частини виробу має дорівнювати гарантійному терміну на основний виріб, якщо інше не передбачене у стандартах або технічних умовах на основний виріб.

11.5 Розділ «Гарантії виробника» викладають за формою, наведеною нижче.

Виробник гарантує відповідність _____
найменування виробу

вимогам цього стандарту (технічних умов) за умови виконання вимог з _____

експлуатації, зберігання, транспортування тощо

гарантійний термін _____
вид та тривалість

з моменту введення в експлуатацію становить _____
місяців, років,

_____ тис. км.

ДОДАТОК А
(рекомендований)

Методи контролю параметрів причепів (напівпричепів), не регламентованих чинними державними стандартами:

A.1 Контроль параметрів маси причепа (напівпричепа) здійснюють за ОСТ 37.001.408

A.2 Контроль характеристик повороту автопоїзда у складі тягача та причепа (напівпричепа) здійснюють вимірами параметрів траєкторій, утворюваних відбитками коліс автопоїзда під час повороту. Відбитки, які визначають траєкторію руху автопоїзда, одержують за допомогою крейди чи фарби, нанесених на протектор необхідних коліс тягача та причепа (напівпричепа). Перевірку здійснюють на рівному з твердим покриттям майданчику, що дозволяє наскрізний проїзд автопоїзда під час повороту на 90°.

A.3 Контроль параметрів цистерн для транспортування нафтопродуктів здійснюють за інструкцією 36–55.

ДСТУ 3850-99

УДК 629.114.2/4:006.354

43.080.10

Ключові слова: спеціалізовані транспортні засоби, причеи, напівпричеи, класифікація, параметри, розміри, технічні вимоги, вимоги безпеки.

ДСТУ 3850–99

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ УКРАИНЫ

Средства транспортные дорожные

**ПРИЦЕПЫ И ПОЛУПРИЦЕПЫ
СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫЕ**

Общие технические условия

Издание официальное

Киев
ГОССТАНДАРТ УКРАИНЫ
1999

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Украинским транспортным университетом, Проектно-изыскательским и конструкторско-технологическим институтом «Киевский Стройпроект», Научно-исследовательским центром по безопасности дорожного движения МВД Украины.

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Госстандарта Украины от 19 марта 1999 г. № 120.

3 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

4 РАЗРАБОТЧИКИ: **П. М. Бойко, А. П. Зимин, В. В. Кулашвили, В. П. Сахно**

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Госстандарта Украины

СОДЕРЖАНИЕ

	С.
1 Область применения	1
2 Нормативные ссылки	1
3 Классификация, основные параметры и размеры	3
4 Общие технические требования	5
5 Требования безопасности	8
6 Требования охраны окружающей среды	9
7 Правила приемки	9
8 Методы контроля	10
9 Транспортирование и хранение	11
10 Требования к эксплуатации (ремонту)	11
11 Гарантии изготовителя	11
Приложение А	13

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ УКРАИНЫ

**СРЕДСТВА ТРАНСПОРТНЫЕ ДОРОЖНЫЕ
ПРИЦЕПЫ И ПОЛУПРИЦЕПЫ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫЕ**

Общие технические условия

ЗАСОБИ ТРАНСПОРТНІ ДОРОЖНІ

ПРИЧЕПИ ТА НАПІВПРИЧЕПИ СПЕЦІАЛІЗОВАНІ

Загальні технічні умови

ROAD VEHICLES

SPECIALIZED TRAILERS AND SEMI-TRAILERS

General specifications

Дата введения 2000—01—01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий стандарт распространяется на прицепы и полуприцепы специализированные, предназначенные по своей конструкции и оборудованию для перевозки людей или грузов определенных категорий.

Настоящий стандарт не распространяется на прицепы к легковым автомобилям, прицепы (полуприцепы) к грузовым автомобилям общехозяйственного назначения и специальные прицепы (полуприцепы).

1.2 Требования настоящего стандарта являются обязательными, кроме 4.1.8.4 и приложения А.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

В настоящем стандарте имеются ссылки на следующие стандарты:

ДСТУ 2862—94 Надійність техніки. Методи розрахунку показників надійності. Загальні вимоги

ДСТУ 3525—97 Засоби транспортні дорожні. Маркування

ГОСТ 2.601—95 ЕСКД. Эксплуатационные документы

ГОСТ 4.400—85 СПКП. Прицепы и полуприцепы автомобильные. Номенклатура показателей

ГОСТ 9.014—78 ЕСЗКС. Временная противокоррозионная защита изделий. Общие требования

ГОСТ 9.104—79 ЕСЗКС. Покрытия лакокрасочные. Группы условий эксплуатации

ГОСТ 12.1.004—91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования

ГОСТ 12.1.010—76 ССБТ. Взрывобезопасность. Общие требования

ГОСТ 12.1.019—79 ССБТ. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты

- ГОСТ 12.2.003–91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности
- ГОСТ 12.2.007.14–75 ССБТ. Кабели и кабельная арматура. Требования безопасности
- ГОСТ 12.4.026–76 ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности
- ГОСТ 2349 –75 Устройства тягово-цепные системы «крюк-петля» автомобильных и тракторных поездов. Основные параметры и размеры. Технические требования
- ГОСТ 3163 –76 Прицепы и полуприцепы автомобильные. Общие технические требования
- ГОСТ 3242 –79 Соединения сварные. Методы контроля качества
- ГОСТ 3940–84 Электрооборудование автотракторное. Общие технические условия
- ГОСТ 4364 –81 Приводы пневматические тормозных систем автотранспортных средств
- Общие технические требования
- ГОСТ 5513–86 Шины пневматические для грузовых автомобилей, автоприцепов, автобусов и троллейбусов. Технические условия
- ГОСТ 6964–72 Фонари внешние сигнальные и осветительные механических транспортных средств, прицепов и полуприцепов. Общие технические условия
- ГОСТ 7593–80 Покрытия лакокрасочные грузовых автомобилей. Технические требования
- ГОСТ 8769–75 Приборы внешние световые автомобилей, автобусов, троллейбусов, тракторов, прицепов и полуприцепов. Количество, расположение, цвет, углы видимости
- ГОСТ 9008–94 Детали деревянные платформ грузовых автомобилей, прицепов и полуприцепов. Общие технические условия
- ГОСТ 9218–86 Цистерны для пищевых жидкостей, устанавливаемые на автотранспортных средствах. Общие технические условия
- ГОСТ 12105–74 Тягачи седельные и полуприцепы. Присоединительные размеры
- ГОСТ 14658–86 Насосы объемные гидроприводов. Правила приемки и методы испытаний
- ГОСТ 15150–69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды
- ГОСТ 17108–86 Гидропривод объемный и смазочные системы. Методы измерения параметров
- ГОСТ 18764–80 Пружины к колодочным прижимам. Конструкция и размеры
- ГОСТ 19173–80 Полуприцеп-контейнеровоз грузоподъемностью 20,320 т. Параметры, и размеры. Общие технические требования
- ГОСТ 19433–88 Грузы опасные. Классификация и маркировка
- ГОСТ 20245–74 Гидроаппаратура. Правила приемки и методы испытаний
- ГОСТ 21561–76 Автоцистерны для транспортирования сжиженных углеводородных газов на давление до 1,8 МПа. Общие технические условия
- ГОСТ 21624–81 Система технического обслуживания и ремонта автомобильной техники. Требования к эксплуатационной технологичности и ремонтпригодности изделий
- ГОСТ 22576–90 Автотранспортные средства. Скоростные свойства. Методы испытаний.
- ГОСТ 22748–77 Автотранспортные средства. Номенклатура наружных размеров. Методы измерений
- ГОСТ 22895–77 Тормозные системы и тормозные свойства автотранспортных средств. Нормативы эффективности. Общие технические требования
- ГОСТ 23170 –78 Упаковка для изделий машиностроения. Общие требования
- ГОСТ 23181 –78 Приводы тормозные гидравлические автотранспортных средств. Общие технические требования
- ГОСТ 24098–80 Полуприцепы-контейнеровозы. Типы. Основные параметры и размеры
- ГОСТ 25478–91 Автотранспортные средства. Требования к техническому состоянию по условиям безопасности движения. Методы проверки

ГОСТ 27352—87 Автотранспортные средства для заправки и транспортирования нефтепродуктов. Типы, параметры и общие технические требования

ГОСТ 27436—87 Внешний шум автотранспортных средств. Допустимые уровни и методы измерений

ГОСТ 27472—87 Средства автотранспортные специализированные. Охрана труда, эргономика. Требования.

3 КЛАССИФИКАЦИЯ, ОСНОВНЫЕ ПАРАМЕТРЫ И РАЗМЕРЫ

3.1 Классификация

3.1.1 Специализированные прицепы и полуприцепы по транспортным назначениям подразделяются на основные типы в соответствии с таблицей 1.

Таблица 1

Индекс типа	Тип	Вид транспортного средства	Специализация	Условное обозначение
I	Для перевозки людей	Прицеп	Пассажирский	ПН
		Полуприцеп		НПН
II	Для перевозки объемных грузов	Прицеп	Блоковоз	ПБ
		Полуприцеп		НПБ
		Прицеп	Контейнеровоз	ПК
		Полуприцеп		НПК
		Прицеп	Для перевозки технологического оборудования	ПМ
		Полуприцеп		НПМ
III	Для перевозки линейных грузов и леса в хлыстах	Прицеп	Панелевоз	ПП
		Полуприцеп		НПП
		Прицеп	Фермовоз	ПФ
		Полуприцеп		НПФ
		Прицеп	Колоновоз	ПЛ
		Полуприцеп		НПЛ
		Прицеп-ропуск	Трубовоз	ПРЛ
		Прицеп-ропуск	Опоровоз	ПРЛ
Прицеп-ропуск	Лесовоз	ПРХ		
IV	Для перевозки пылевидных, жидких и полужидких грузов	Прицеп	Цистерна	ПЦ
		Полуприцеп		НПЦ
V	Для перевозки домашних, диких или спортивных животных	Прицеп	Для перевозки животных	ПТ
		Полуприцеп		НПТ
VI	Для перевозки сыпучих материалов	Прицеп	Самосвал	ПС
		Полуприцеп		НПС
VII	Для перевозки крупногабаритных и тяжеловесных грузов	Прицеп	Тяжеловоз	ПВ
		Полуприцеп		НПВ

Окончание таблицы 1

Индекс типа	Тип	Вид транспортного средства	Специализация	Условное обозначение
VIII	Для перевозки грузов, требующих защиты от воздействия внешних факторов	Прицеп	Фургон	ПО
		Полуприцеп		НПО
IX	Для перевозки грузов другой специализации (в том числе, скоропортящихся товаров)	Прицеп	Для перевозки грузов, не относящихся к типам I–VIII	ПІ
		Полуприцеп		НПІ
		Прицеп-ропуск		ПРІ

3.1.2 Специализированные прицепы и полуприцепы по конструктивным признакам подразделяются в соответствии с таблицей 2.

Таблица 2

Конструктивный признак	Типы	
	Прицепы	Полуприцепы
Конструкция несущей системы	Рамные	Рамные
	с рамой-платформой с низкорамной платформой с наклонной рамой с кассетной рамой с хребтовой рамой с опускаемой рамой с раздвижной рамой	
	Безрамные	—
Конструкция грузовой площадки	со сменными параметрами грузовой площадки с опускаемой грузовой площадкой с погрузочно-разгрузочным оборудованием	
Наличие системы управления поворотом	управляемые самоуставливающиеся неуправляемые	
Количество осей	одноосные двухосные трехосные четырехосные многоосные	

3.2 Основные параметры

3.2.1 Номенклатура общих параметров должна соответствовать ГОСТ 4.400.

3.2.2 Дополнительные параметры, характерные для определенных групп по специализации, устанавливаются на прицепы (полуприцепы):

- контейнеровозы — по ГОСТ 19173 и ГОСТ 24098;
- для заправки и транспортировки нефтепродуктов — по ГОСТ 27352;
- для транспортировки сжиженных углеводородных газов с давлением до 1,8 МПа (18 кг/см²) — по ГОСТ 21561;

— для транспортировки пищевых жидкостей — по ГОСТ 9218;
 — прочей специализации — по соответствующей действующей НД и техническим условиям на конкретные транспортные средства.

3.2.3 Величины показателей устанавливаются в соответствии с действующим законодательством, действующей НД на конкретные транспортные средства и техническими условиями изготовителя, утвержденными в установленном порядке.

3.3 Обозначения

3.3.1 Условное обозначение специализированных прицепов и полуприцепов состоит из комбинации символов: двух-трех букв украинского алфавита и четырех арабских цифр.

Первые одна или две буквы определяют вид транспортного средства, а последняя — тип по назначению.

Первые две цифры определяют массу перевозимого груза, а вторые две цифры — рабочую длину грузовой площадки, объем кузова (цистерны) или другие параметры — по решению разработчика.

Дробные цифровые обозначения округляют до ближайшего целого числа.

При наличии сменных параметров указывается максимальная величина.

Примеры условных обозначений

ПН 1208 — прицеп-панелевоз, перевозящий груз массой 12 т и имеющий длину грузовой площадки 8 м;

НПЦ 1714 — полуприцеп-цистерна, перевозящий груз массой 17 т и имеющий объем цистерны 14 м³;

ПРХ 1520 — прицеп-ропуск-лесовоз, перевозящий груз массой 15 т и имеющий грузовую площадку переменной длины до 20 м.

3.3.2 Условные обозначения прицепов (полуприцепов) цистерн:

— для заправки и транспортирования нефтепродуктов — по ГОСТ 27352;

— для транспортировки сжиженных углеводородных газов — по ГОСТ 21561.

4 ОБЩИЕ ТЕХНИЧЕСКИЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Характеристики

4.1.1 Специализированные прицепы (полуприцепы) изготавливают в соответствии с требованиями настоящего стандарта и технических условий на конкретные типоразмеры по рабочим чертежам, оформленным в установленном порядке.

4.1.2 Климатическое исполнение и категории размещения по ГОСТ 15150.

4.1.3 Конструкция специализированных прицепов (полуприцепов) должна обеспечивать работоспособность на протяжении срока службы, указанного в технических условиях на конкретные транспортные средства при условии выполнения потребителем правил эксплуатации.

4.1.4 Общие технические требования — по ГОСТ 3163.

4.1.5 Требования назначения

4.1.5.1 Величины показателей назначения устанавливаются техническими условиями на определенный тип транспортного средства.

4.1.5.2 Габаритные размеры, показатели массы, осевые нагрузки и скорость движения специализированного прицепа (полуприцепа) должны быть согласованы с тяговыми параметрами и размерами автомобиля-тягача.

4.1.5.3 Параметры грузовой площадки специализированного прицепа (полуприцепа) должны быть согласованы с параметрами перевозимого груза.

4.1.6 Требования надежности

4.1.6.1 Показатели надежности должны быть не меньше:

— средняя наработка на отказ — 16 тыс. км;

— средний ресурс до первого капитального ремонта — в соответствии с требованиями ГОСТ 3163;

— назначенный срок службы — не менее 10 лет;

4.1.6.2 Методы расчета показателей надежности — по ДСТУ 2862.

4.1.6.3 Дополнительные параметры надежности и их величины устанавливаются по согласованию с потребителем в технических условиях на транспортное средство, утвержденных в установленном порядке.

4.1.7 Требования эргономики

4.1.7.1 Эргономические требования — по ГОСТ 27472.

4.1.7.2 Усилия на рукоятках механизмов, органов управления и устройств для подъема бортов, трапов по ГОСТ 3163.

4.1.8 Требования технологичности

4.1.8.1 Конструкция специализированных прицепов (полуприцепов) должна обеспечивать возможность применения при их изготовлении блочно-модульного или агрегатного метода сборки.

4.1.8.2 Эксплуатационная технологичность и ремонтпригодность — по ГОСТ 21624.

4.1.8.3 Конструкция специализированных прицепов (полуприцепов) должна обеспечивать возможность проведения ежедневного технического обслуживания одним водителем.

4.1.8.4 Рекомендованная трудоемкость технического обслуживания и текущего ремонта — в соответствии с нормативами, изложенными в таблице 3.

Таблица 3 — Трудоемкость технического обслуживания

Трудоемкость в чел.-час

Тип подвижного состава	Масса перевозимого груза, т	Нормативы трудоемкости			
		на одно ТО, не более			на 1000 км пробега
		ЕО	ТО—1	ТО—2	текущий ремонт
Одноосные прицепы	до 3	0,1	0,4	2,2	0,4
Двухосные прицепы	до 8	0,2—0,3	0,8—1,0	4,4—5,7	1,2—1,5
Двухосные прицепы	более 8	0,3	1,3—1,6	6,0—6,3	1,9—2,1
Полуприцепы	более 8	0,2—0,3	0,8—1,0	4,3—5,0	1,1—1,5

Примечание. В зависимости от специализации подвижного состава, конструктивных особенностей и условий эксплуатации трудоемкость уточняется в технических условиях на конкретное транспортное средство.

4.1.9 Конструктивные требования

4.1.9.1 Тип прицепов (полуприцепов) по конструктивным признакам устанавливается техническим заданием на конкретное транспортное средство.

4.1.9.2 Конструкция и оборудование должны отвечать требованиям перевозки грузов определенной специализации.

4.1.9.3 Предельно допустимые габаритные размеры специализированных транспортных средств должны быть в соответствии с таблицей 4.

4.1.9.4 Максимальная статическая осевая нагрузка на колеса ходовой тележки прицепов (полуприцепов) должна быть, т, не более:

- для одноосных 10;
- для двухосных 16;
- для трехосных 22.

4.1.9.5 Конструктивные требования к прицепах (полуприцепам) предназначенным:

- для заправки и транспортирования нефтепродуктов — по ГОСТ 27352;
- для транспортирования сжиженных углеводородных газов с давлением до 1,8 МПа — по ГОСТ 21561;

Таблица 4 — Предельно допустимые габаритные размеры

Размеры в метрах

Параметры	Прицепы	Полуприцепы
Габаритные размеры, не более:		
ширина	2,5	2,5
высота	4,0	4,0
длина (в составе автопоезда)	18,35	16,5
Примечание. Допускается увеличение габаритной длины до 22 м для автопоездов с двумя и более прицепами.		

— для транспортирования пищевых жидкостей — по ГОСТ 9218;

— для контейнеровозов — по ГОСТ 19173 и ГОСТ 24098.

4.1.9.6 Поворотное устройство прицепа (полуприцепа) должно обеспечивать:

— возможность поворота передней оси (ходовой тележки), а также тягача на угол не менее 90° в каждую сторону относительно продольной оси автопоезда при неповоротной задней оси (ходовой тележки) прицепа и на угол не более 45° для конструкций прицепов (полуприцепов) со всеми управляемыми осями (ходовыми тележками);

— возможность маневрирования автопоезда при движении задним ходом.

4.1.9.7 Присоединительные размеры — по ГОСТ 2349, ГОСТ 3163 и ГОСТ 12105.

4.1.9.8 Тормозные системы и приводы к ним — по ГОСТ 4364, ГОСТ 22895 и ГОСТ 23181.

4.1.9.9 Приборы внешние осветительные и фонари внешние сигнальные и осветительные — по ГОСТ 6964 и ГОСТ 8769.

4.1.9.10 Детали деревянные грузовых платформ — по ГОСТ 9008.

4.2 Требования к сырью, материалам, покупным изделиям

4.2.1 Покупные изделия и материалы, используемые для изготовления прицепов (полуприцепов) должны отвечать требованиям чертежей, ТУ и действующих стандартов и иметь паспорт сертификат или ярлык предприятия-изготовителя.

4.2.2 Покупные изделия с ограниченным сроком хранения должны устанавливаться на прицеп (полуприцеп) не позднее срока, определенного ТУ или другим документом на поставку этих изделий.

4.2.3 Для изготовления деталей, узлов, агрегатов прицепов (полуприцепов), работающих под нагрузкой или в климатических зонах с температурой ниже минус 40°, не допускается применять кипящие стали.

4.3 Комплектность

4.3.1 В комплект поставки, в соответствии с действующей НД на прицепы (полуприцепы), должны быть включены инструмент, приспособления, запасные части и эксплуатационная документация.

4.3.1.1 Эксплуатационная документация должна отвечать требованиям ГОСТ 2.601 и, в общем случае, включать: паспорт (формуляр), инструкцию по эксплуатации, паспорта оборудования, работающего под давлением и эксплуатационные документы на комплектующие изделия.

4.4 Маркировка

4.4.1 Маркировка прицепов и полуприцепов должна проводиться согласно ДСТУ 3525 и ГОСТ 3163.

4.5 Упаковка

4.5.1 Требования к упаковке устанавливаются в технических условиях на прицепы (полуприцепы) согласно с ГОСТ 23170.

5 ТРЕБОВАНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ

5.1 Требования электробезопасности

5.1.1 Электрооборудование прицепов и полуприцепов должно соответствовать ГОСТ 12.1.019, ГОСТ 12.2.007.14, ГОСТ 21561 и ГОСТ 27352.

5.2 Требования пожарной безопасности

5.2.1 Прицепы и полуприцепы должны соответствовать ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 21561 и ГОСТ 27352.

5.3 Требования взрывобезопасности

5.3.1 Прицепы и полуприцепы, предназначенные для транспортирования веществ, способных создавать взрывоопасную среду, должны соответствовать ГОСТ 12.1.010.

5.4 Общие требования безопасности к прицепах (полуприцепам) — по ГОСТ 12.2.003.

5.4.1 Прицепы (полуприцепы) для перевозки опасных крупногабаритных и тяжеловесных грузов должны соответствовать действующим нормативным документам.

5.5 Требования безопасности при эксплуатации и обслуживании

5.5.1 Прицепы и полуприцепы в соответствии с специализацией должны соответствовать требованиям безопасности по ГОСТ 3163, ГОСТ 21561, ГОСТ 27352, ГОСТ 27472 и настоящего стандарта на протяжении всего срока службы.

5.5.2 Размещение, количество и цвет внешних световых приборов — по ГОСТ 8769.

5.5.3 Тормозные системы и тормозные качества — по ГОСТ 22895.

5.5.4 Конструкция специализированных транспортных средств должна обеспечивать их боковую устойчивость при повороте.

5.5.5 Конструкция прицепов (полуприцепов) должна обеспечивать безопасный и свободный доступ к обслуживаемым узлам и агрегатам.

5.5.6 Уровень внешнего шума, создаваемого прицепом (полуприцепом) — по ГОСТ 27436.

5.5.7 Самосвальные специализированные транспортные средства должны быть оборудованы устройством, удерживающим кузов в поднятом состоянии во время ТО или ремонта.

5.6 Требования к средствам защиты и мероприятия по обеспечению безопасности

5.6.1 Специализированные транспортные средства, оборудованные механическим поворотным устройством, должны иметь конструктивные элементы, защищающие людей от травм в случае разрушения приводных тросов, штанг и др.

5.6.2 На всех специализированных транспортных средствах должны быть предусмотрены устройства, предупреждающие опрокидывание груза.

5.6.3 Самосвальные специализированные транспортные средства должны быть оборудованы устройствами, ограничивающими угол подъема кузова.

5.6.4 Конструкция поворотного устройства специализированных транспортных средств должна обеспечивать возможность прямолинейного (без выезда на встречную полосу) движения автопоезда, а также иметь механизм блокирования поворотных осей, тележек, колес на случай разрушения деталей устройства.

5.6.5 Тормозные системы прицепов (полуприцепов) должны быть оборудованы устройствами для обеспечения автоматической остановки в случае повреждения соединительных тормозных магистралей, а также элементов привода управления поворотом в управляемых прицепах (полуприцепах).

5.6.6 Надписи, информационные таблицы и пр., содержащие требования мер предосторожности при транспортировании, эксплуатации и хранении прицепов (полуприцепов) должны соответствовать ГОСТ 12.4.026, ГОСТ 19433, ГОСТ 27352, Правилам дорожного движения Украины.

5.6.7 Коды экстренных мер, указанные на информационных таблицах опасности, обязательные к исполнению в случае опасности, должны быть в соответствии с таблицей 5.

Таблица 5

Содержание экстренных мер	Цифры кода экстренных мер					Буквы кода экстренных мер	
	1	2	3	4	5	К	Е
Воду не применять! Применять сухие средства тушения огня	+	-	-	-	-	-	-
Применять водяные струи	-	+	-	-	-	-	-
Применять разбрызганную воду	-	-	+	-	-	-	-
Применять пенные огнетушители или составы на основе хладонов	-	-	-	+	-	-	-
Не допускать попадания веществ в сточные воды и водоемы	-	-	-	-	+	-	-
Необходим полный комплект защитной одежды и дыхательный аппарат	-	-	-	-	-	+	-
Необходима эвакуация людей	-	-	-	-	-	-	+

5.6.8 Прицепы (полуприцепы) в части охраны труда должны соответствовать ГОСТ 27472.

5.6.9 Материалы и покрытия по отсутствию вредного влияния на здоровье людей должны соответствовать требованиям действующих стандартов.

5.6.10 На внешних и внутренних поверхностях прицепов (полуприцепов) не должно быть острых частей, способных травмировать людей.

5.6.11 Рукоятки управления механизмами прицепа (полуприцепа) должны быть расположены с правой стороны в направлении движения или сзади.

6 ТРЕБОВАНИЯ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Экологические требования к специализированным транспортным средствам должны соответствовать Закону Украины «О дорожном движении» и Государственным стандартам в области охраны природы.

7 ПРАВИЛА ПРИЕМКИ

7.1 Для проверки соответствия прицепов (полуприцепов) требованиям НД предприятие-изготовитель проводит приемо-сдаточные и периодические испытания.

7.2 Приемо-сдаточным испытаниям подлежит каждый прицеп (полуприцеп).

7.3 До начала приемо-сдаточных испытаний ОТК должен принять все сборочные единицы согласно системе контроля, принятой на предприятии, составить акты скрытых работ.

7.4 Приемо-сдаточные испытания прицепов (полуприцепов) проводят в собранном состоянии. Комплектность и регулировка — согласно требованиям конструкторской документации и ТУ на продукцию.

7.5 Программа приемо-сдаточных испытаний в общем виде должна включать проверку качества сборки и изготовления, габаритных и присоединительных размеров, тормозной системы в части конструкции и качества, электрооборудования, смазки, швов сварных соединений, ходовой части, окраски, материалов и покупных изделий, комплектности, маркировки, упаковки и требований безопасности.

7.6 При несоответствии прицепов (полуприцепов) требованиям НД проводят повторные испытания. В случае неудовлетворительных результатов повторных испытаний прицеп (полуприцеп) бракуется.

7.7 Ходовые испытания при приемно-сдаточных испытаниях предприятие-изготовитель не проводит.

7.8 Для проверки соответствия прицепа (полуприцепа) эксплуатационным требованиям, и требованиям, не подлежащим проверке при приемо-сдаточных испытаниях, а также проверки стабильности показателей качества, изготовитель проводит периодические испытания.

7.9 Периодическим испытаниям не реже чем один раз в три года подлежит один прицеп (полуприцеп) из годового выпуска, прошедший приемо-сдаточные испытания.

7.10 Программа периодических испытаний в общем случае должна вмещать проверку параметров массы, поперечной устойчивости, скорости движения, ширины габаритного коридора, усилий на органах управления, эффективности тормозных систем.

7.11 Периодические испытания проводятся также с целью сертификации продукции. В этом случае в программу испытаний должны вводиться требования, обязательные для сертифицированной продукции.

7.12 Результаты периодических испытаний оформляются протоколом, а приемо-сдаточных — актом и свидетельством о приемке по ГОСТ 2.601.

8 МЕТОДЫ КОНТРОЛЯ

8.1 Основные внешние размеры прицепов (полуприцепов) на соответствие 3.2, 4.1.5.2 (в части габаритных размеров), 4.1.5.3, 4.1.9.3, 4.1.9.7 проверяют по ГОСТ 22748.

8.2 Требования безопасности к техническому состоянию, на соответствие 4.1.9.8 и разделу 5 проверяют по ГОСТ 25478 и ГОСТ 22895.

8.3 Контроль электрического оборудования прицепов (полуприцепов) на соответствие 4.1.9.9 проводят по ГОСТ 3940 и ГОСТ 8769.

8.4 Показатели скоростных свойств на соответствие 4.1.5.2 (в части скорости движения) контролируют по ГОСТ 22576.

8.5 Параметры массы прицепа (полуприцепа) на соответствие 3.2, 4.1.9.4, 4.1.5.2 (в части показателей массы) контролируют в соответствии с приложением А.

8.6 Качество швов сварных соединений контролируют по ГОСТ 3242 методами, не разрушающими конструкцию.

8.7 Показатели надежности и долговечности на соответствие 4.1.6 проверяют по результатам подконтрольной эксплуатации.

8.8 Характеристики поворота автопоезда на соответствие 4.1.9.6 определяют в соответствии с приложением А.

8.9 Лакокрасочное покрытие проверяют по ГОСТ 7593.

8.10 Проверка качества, размеров, характеристик материалов и покупных изделий на соответствие 4.2 проводят в соответствии с действующей нормативной документацией.

8.11 Параметры цистерн для транспортирования нефтепродуктов определяют в соответствии с приложением А.

8.12 Параметры гидрооборудования контролируют по ГОСТ 14658, ГОСТ 17108, ГОСТ 18764, ГОСТ 20245.

8.13 Контроль на соответствие 4.1.1 настоящего стандарта должен обеспечиваться технологическим процессом предприятия-изготовителя.

9 ТРАНСПОРТИРОВАНИЕ И ХРАНЕНИЕ

9.1 Транспортирование прицепа (полуприцепа) осуществляется собственным ходом, железнодорожным, воздушным или водным транспортом в соответствии с техническими условиями, действующими на соответствующем виде транспорта.

9.2 Условия транспортирования и хранения в части воздействия климатических факторов окружающей среды — по ГОСТ 15150.

9.3 Все детали и узлы прицепов (полуприцепов), не имеющие защитного покрытия, должны иметь временную противокоррозионную защиту, за исключением изделий или поверхностей, сохраняющих эксплуатационные и декоративные свойства без покрытия на протяжении срока службы.

9.4 Временная противокоррозионная защита и консервация специализированных транспортных средств на период их транспортирования и хранения — в соответствии с требованиями ГОСТ 9.014 при условии хранения на открытых площадках.

9.5 Условия хранения автомобильных шин должны соответствовать требованиям ГОСТ 5513.

10 ТРЕБОВАНИЯ К ЭКСПЛУАТАЦИИ (РЕМОНТУ)

10.1 Эксплуатация прицепов (полуприцепов) должна проводиться в техническом состоянии, отвечающем требованиям ГОСТ 25478 и инструкции по эксплуатации на конкретное транспортное средство.

10.2 Условия эксплуатации специализированных транспортных средств в части воздействия климатических факторов окружающей среды — по ГОСТ 15150.

10.3 Условия эксплуатации лакокрасочного покрытия прицепов (полуприцепов) для макроклиматических районов и категорий размещения по ГОСТ 15150 должны соответствовать требованиям ГОСТ 9.104.

10.4 Периодичность технического обслуживания прицепов (полуприцепов) составляет:

- ежедневного обслуживания (ЕО) — один раз в рабочие дни независимо от количества рабочих смен;
- технического обслуживания № 1 (ТО-1) — 4000 км пробега, не менее;
- технического обслуживания № 2 (ТО-2) — 16000 км пробега, не менее;
- сезонного технического обслуживания (СО) — дважды в год: перед началом осенне-зимней и весенне-летней эксплуатации.

11 ГАРАНТИИ ИЗГОТОВИТЕЛЯ

11.1 Гарантийный срок эксплуатации прицепов (полуприцепов) должен определяться в технических условиях на конкретный тип транспортного средства и должен составлять не менее 12 месяцев.

11.2 Гарантийная наработка должна быть не менее 30 тыс.км.

11.3 Гарантийный срок эксплуатации и гарантийная наработка прицепов (полуприцепов) исчисляется со дня введения их в эксплуатацию, но не позднее 6 месяцев со дня приобретения у изготовителя.

11.4 Гарантийный срок на комплектующие изделия и составные части изделия должен быть равным гарантийному сроку на основное изделие, если иное не предусмотрено в стандартах или технических условиях на основное изделие.

11.5 Раздел «Гарантии изготовителя» излагают по форме, приведенной ниже.

Изготовитель гарантирует соответствие _____
наименование изделия

требованиям настоящего стандарта (технических условий) при условии выполнения требований по _____
эксплуатации, хранению, транспортированию, и т. д.

гарантийный срок _____
вид и продолжительность

с момента введения в эксплуатацию составляет _____
месяцев, лет,

_____
тыс. км.

ПРИЛОЖЕНИЕ А
(рекомендованное)

Методы контроля параметров прицепов (полуприцепов), не регламентированных действующими государственными стандартами:

А.1 Контроль параметров массы прицепа (полуприцепа) проводится по ОСТ 37.001.408.

А.2 Контроль характеристик поворота автопоезда в составе тягача и прицепа (полуприцепа) осуществляют за мерами параметров траекторий, образующихся отпечатками колес автопоезда при повороте. Отпечатки, определяющие траекторию движения автопоезда, получают при помощи мела или краски, нанесенных на протектор необходимых колес тягача и прицепа (полуприцепа). Проверка осуществляется на ровной с твердым покрытием площадке, позволяющей сквозной проезд автопоезда при повороте на 90°.

А.3 Контроль параметров цистерн для транспортирования нефтепродуктов проводится по инструкции 36–55.

ДСТУ 3850–99

УДК 629.114.2/4:006.354

43.080.10

Ключевые слова: специализированные транспортные средства, прицепы, полуприцепы, классификация, параметры, размеры, технические требования, требования безопасности.

Редактор **Г. Яриш**
Технічний редактор **Т. Новікова**
Коректор **Г. Ніколаєва**
Комп'ютерна верстка **С. Павленко**

Підписано до друку 17.12.99. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 4,18. Зам. *3215* Ціна договірна.

Відділ поліграфії науково-технічних видань УкрНДІСІ
03150, Київ-150, вул. Горького, 174